

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Ontworpen door

Datum
8 juni 2021

Kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
3

5.1.2e

nota

(ter bespreking)

Beleidsreactie Gateway Review Test- en
Traceerketen in samenhang met Visie op
Infectieziektenbestrijding

Paraaf

Paraaf

1 Aanleiding voor deze nota

Als gevolg van COVID-19 is binnen VWS vorig jaar in hoog tempo een crisisorganisatie ingericht. Onderdeel hiervan is de instelling van de Regiegroep Digitale Ondersteuning Test- en Traceerketen (DOTT). De Regiegroep geeft in opdracht van de Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit (LCT) invulling aan regiewerkzaamheden die samenhangen met de digitale aspecten van deze crisis. Daarbij ligt de focus op het uitvoeren van acties uit het verbeterplan, dat begin dit jaar naar de Kamer is gestuurd. De acties uit fase 1 van dit plan concentreerden zich rondom het oplossen van knelpunten en de beheersing van korte termijn risico's.

Begin april jl. zijn de resultaten van de Gateway Review (als achtergrondinformatie bijgevoegd) op het verbeterplan opgeleverd. Hierin is zowel de huidige als de beoogde koers gereviewd, waarbij de focus lag op het realiseren van middellange en lange termijn doelen. De Reviewers onderstrepen dat er verdere intensivering nodig is om het fundament van de test- en traceerketen te verstevigen en doen dringende aanbevelingen ten aanzien van ketensamenwerking en informatievoorziening op middellange en lange termijn. Inmiddels is het verbeterplan in fase 2 terechtgekomen; hierin zijn de korte termijn aanbevelingen van Gateway verwerkt.

Aan de hand van de hierna volgende punten bespreek ik graag met u de vervolgaanpak. Middels een presentatie in de [5.1.2e](#) van 11 juni neem ik u mee in het proces waarlangs de toezeggingen van de minister aan de Kamer, gericht op de middellange en lange termijn, kunnen worden ingevuld.

2 Bespreekpunten, advies en mogelijk alternatief

Om de ketensamenwerking ten behoeve van infectieziektebestrijding toekomstbestendig te maken en te optimaliseren, en om een gemeenschappelijke informatievoorziening te realiseren die dit optimaal ondersteunt, is samenspel tussen IZB-beleid en IV van groot belang. Voorgesteld wordt om hiertoe een Middels eeneen programma-aanpak te hanteren, waarin reeds lopende trajecten en ketenorganisaties op de juiste niveaus worden betrokken.

U wordt gevraagd:

- a) Kennis te nemen van de Gateway Review en ontwikkelingen op het gebied van infectieziekten-bestrijding
- b) Kennis te nemen van de aanpak op hoofdlijnen, met specifieke aandacht voor uitgangspunten
- c) Akkoord te geven op het voorstel voor het vervolgproces, met als eerste stap het gesprek met de bestuurlijke partners (RIVM, GGD GHOR Nederland).

U wordt geadviseerd:

- Vast te stellen dat de middellange en lange termijn opgave met betrekking tot keteninformatievoorziening en onderliggende ICT van structurele oplossingen moet worden voorzien.
- Akkoord te geven op de inrichting van een programma-aanpak, bestaande uit twee nauw samenhangende parallelle trajecten te weten IZB-beleid en de bijbehorende IV, die in de 5.1.2e van 11 juni wordt gepresenteerd.

d) Toelichting op de bespreekpunten

N.v.t.

e) Draagvlak politiek

N.v.t.

f) Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

N.v.t.

g) Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

h) Juridische haalbaarheid

N.v.t.

i) Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De inhoud van deze nota is afgestemd met PG en PDC-19. Daarnaast zijn er voorafgaand gesprekken gevoerd met PG, PDC-19, DI, Dienst Testen, RIVM en GGD GHOR Nederland.

j) Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

k) Toezeggingen

Dit betreft toezeggingen van de Minister uit de kamerbrief van 11 mei 2021 als reactie op de Gateway Review.

l) Fraudetoets

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Kenmerk**

N.v.t.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Kenmerk**

Bijlagen:

- Bijlage 1: Gateway Reflectierapport 'de kracht van diversiteit'
- Bijlage 2: De Gateway Review 'samen bouwen aan een gemeenschappelijk fundament'

Bijlage 3: Reactie minister op de Gateway (Stand van zakenbrief COVID-19 d.d. 11 mei 2021)

Reactie op de Gateway Review

Zoals ik uw Kamer eerder meldde¹, is naar aanleiding van de datadiefstal bij de GGD'en begin dit jaar vanuit de Regiegroep DOTT een verbeterplan fase 1 opgesteld om de meest acute risico's in de test- en traceerketen te mitigeren. Op 6 maart 2021 heeft het Gateway Reviewteam een eerste reflectie opgeleverd op dit verbeterplan. In mijn brief van 23 maart jl. informeerde ik uw Kamer over de resultaten van deze reflectie en de appreciatie hiervan van de Regiegroep DOTT. Het reflectierapport, genaamd de kracht van diversiteit, concludeerde dat de op risicomitigatie gerichte korte termijn interventies van het verbeterplan² lijken te worden gerealiseerd, maar dat de resultaten daarvan op zichzelf onvoldoende basis vormen voor de middellange en lange termijn. De maatregelen voor de middellange en lange termijn zijn fundamenteel van aard en vragen om een navenante aanpak, denkwijze en besturing, aldus het reflectierapport.

In de week van 29 maart 2021 is een Gateway Review uitgevoerd. Deze Review vormde de tweede stap in de gefaseerde evaluatie en toetsing, waarbij de verhouding tussen het korte en het middellange en lange termijn perspectief aan de orde kwam. Daarbij lag het accent op aanpak, ketenbrede acties en rolverdeling van ketenpartners die nodig zijn om tot een duurzame ketensamenwerking te komen. Het reviewteam heeft daarvoor de volgende vragen meegekregen:

- In hoeverre zijn de huidige aanpak en maatregelen voor de korte termijn passend en in lijn met de uitgangspunten en randvoorwaarden voor het programma dat moet leiden tot de lange termijn/structurele oplossing voor de ketensamenwerking?
- Welke ketenbrede acties en rolverdeling van de ketenpartners voorziet het Review-team om te komen tot een duurzame en stabiele test- en traceerketen?

Het signaal als eindoordeel van de Gateway Review is duidelijk: code oranje-rood. Dat betekent in Gateway termen dat er dringende maatregelen nodig zijn om knelpunten weg te nemen en invulling te geven aan de middellange en lange termijn aanpak (na verbeterplan fase 2).

Ten aanzien van de huidige aanpak en maatregelen voor de korte termijn (verbeterplan fase 1 en 2) onderstrepen de uitkomsten van deze Review de eerdere conclusie van het reflectierapport dat deze toereikend lijken, maar dat daarbij voortdurende aandacht en scherppte in de resultaatbewaking nodig is en blijft. Ten aanzien van de middellange en lange termijn aanpak adviseert het rapport om de bestuurlijke samenwerking en dialoog te versterken, met daarbij de focus op het organiseren van het voorliggende data- en informatievraagstuk, teneinde een adequate gezamenlijke informatievoorziening te realiseren. Voorwaarde hiervoor is een herschikking van de programmaorganisatie, zodanig dat alle partijen in staat zijn om daarin hun rol in te nemen. Een scheiding tussen de organisatie van de crisisbestrijding op de korte termijn en de middellange en lange termijn oplossingen acht het Review-team hierbij van wezenlijk belang.

¹ Kamerstuk 25 295, nr. 995.

² Kamerstuk 25295, nr. 995

Ik herken me in de aanbevelingen die het Review-team doet voor de korte termijn en ervaar deze als steun in de rug voor de huidige koers. Deze aanbevelingen zal ik samen met de betrokken ketenpartners omzetten in het verbeterplan fase 2. Ook ten aanzien van de middellange en lange termijn herken ik me in het geschetste beeld. De onderwerpen neem ik uitgebreid mee in de gesprekken met het veld. Als eerste stap zal ik met bestuurlijke partners de komende tijd verkennen welke maatregelen en aanpak het beste resulteren in het door de Gateway Review beoogde effecten. De in het rapport aanbevolen scheiding tussen de organisatie van de crisisbestrijding op de korte termijn en de verbetering van de test- en traceerketen op de middellange en lange termijn neem ik hierbij ter harte. Met dit onderscheid bereik ik een gepast tempo van verbeteren en verder verstevigen van het fundament en draag ik bij aan de rust en ruimte voor de benodigde regie op het middellange en lange termijn traject.

Hieronder zal ik op de aanbevelingen uit het rapport van de volledige Review van 6 april jl. nader ingaan. Ik maak daarbij onderscheid in korte en middellange en lange termijnperspectief, indachtig de aanbevolen scheiding in het rapport.

Korte termijn perspectief

De volgende aanbevelingen (1 en 4) hebben in het bijzonder betrekking op de korte termijn:

Aanbeveling 1 (code essentieel, onderneem binnenkort actie): Ga door met het mitigeren van de risico's in de informatievoorziening van de test- en traceerketen en versterk de regie en voortgangsbewaking voor alle onderdelen die hiertoe behoren.

Aanbeveling 4 (code kritiek, onderneem onmiddellijk actie): Bepaal opnieuw de rol, de scope en casting van het DOTT en richt deze op de korte termijn crisisbeheersing.

Op basis van deze aanbevelingen heb ik besloten om vanuit de huidige Regiegroep DOTT krachtig door te gaan met het neerzetten en uitvoeren van een verbeterplan fase 2 (de zogenaamde tussenfase met een horizon van 6 maanden), met daarin de volgende zaken:

- Het afhechten van een aantal nog (deels) openstaande activiteiten uit het verbeterplan fase 1 (basis op orde);
- In het verlengde van het eerste punt het opstarten van een beperkt aantal no-regret acties dat, los van middellange en lange termijn perspectief, bedoeld is om de eerder gelegde basis te verstevigen. Het gaat bijvoorbeeld om de implementatie van maatregelen op het gebied van data-, incident- en change management en het uitlijnen van ethische en juridische kaders.

De uitvoering van dit verbeterplan fase 2 plan blijft geschieden vanuit de bestaande Regiegroep DOTT. Daarmee is het voor deze korte termijn acties niet nodig de opdrachtformulering van de regiegroep DOTT te herijken; wel wordt de

samenstelling van de Regiegroep bijgesteld en wordt daarmee met name kleiner en slagvaardiger. Na de uitvoering van fase 2 heeft de regiegroep DOTT zijn doel gediend. Ik zal in een later stadium bezien of de Regiegroep DOTT daarna blijft bestaan, en zo ja, met welke opdracht.

Middellange en lange termijn perspectief

De volgende aanbevelingen (2 en 9) roepen op de urgentie te benutten om beter uit deze crisis te stappen, dan toen de crisis begon. Ik onderschrijf deze urgentie. Deze aanbevelingen krijgen derhalve met name hun weerslag in de hiernavolgende maatregelen voor de middellange en lange termijn.

Aanbeveling 2 (kritiek, onderneem onmiddellijk actie):

Koppel de agenda van risicomitigatie – en de regie daarop – los van het ontwerp en de realisatie van de lange-termijnoplossing voor de benodigde toekomstvaste data- en informatiehuishouding in het stelsel.

Aanbeveling 9 (aanbevolen, het programma kan voordeel doen met het opvolgen van deze aanbeveling):

Gebruik deze crisis als window of opportunity om een structurele verbetering in de data- en informatiehuishouding te realiseren voor het gehele stelsel van de infectieziektebestrijding, waarvan de noodzaak en urgentie breed gevoeld worden.

Voorts gaan de volgende aanbevelingen (3, 5 en 6) over het langere termijnperspectief.

Aanbeveling 3 (kritiek, onderneem onmiddellijk actie):

Neem voor het ontwerp, de realisatie en het beheer van de structurele oplossing het data- en IV-perspectief als uitgangspunt. Daarmee wordt aangesloten bij de kracht in de inhoudelijke en professionele samenwerking en wordt de inrichting van de data- en IV-infrastructuur losgekoppeld van de bestuurlijke inrichting van het stelsel. Elke denkbare inrichting van het stelsel heeft immers een gezamenlijk fundament nodig op het gebied van data en informatie.

Aanbeveling 5 (kritiek, onderneem onmiddellijk actie):

Organiseer een structurele driehoek VWS-GGD/GHOR-RIVM, die vanuit de inhoud de verantwoordelijkheid krijgt voor de totstandkoming van het gezamenlijk fundament

voor de data- en informatiehuishouding voor het stelsel van infectieziektebestrijding.

Aanbeveling 6 (kritiek, onderneem onmiddellijk actie):
Beleg de verantwoordelijkheid en het eigenaarschap voor dit proces op strategisch niveau binnen de lijn van de ketenorganisaties.

Op middellange en lange termijn streef ik naar effectieve samenwerking in de gehele keten. Het is geen eenvoudige opgave: zowel de techniek, wet- en regelgeving als de keten zijn in ontwikkeling en stellen kaders en standaarden die goed op elkaar moeten aansluiten. Tegelijkertijd ben ik positief gestemd over de toenemende betrokkenheid van ketenpartijen in het veld om gezamenlijk te werken aan het realiseren van deze samenwerking.

In samenspraak met de ^{5.1.2e} (van GGD GHOR Nederland, RIVM en mijn ministerie, aangevuld met ^{5.1.2e} LCT en ^{5.1.2e} DOTT) zal ik de komende tijd bezien welke stappen gezet moeten worden om uitvoering te geven aan deze aanbevelingen. Hierbij zal aansluiting worden gezocht met reeds lopende trajecten bij de ^{5.1.2e} en binnen het ministerie van VWS. De onderstaande aanbevelingen (7 en 8) neem ik ter harte en worden vanzelfsprekend betrokken bij de vervolgaanpak, van zowel de korte termijn (verbeterplan fase 2) als het middellange en lange termijn perspectief.

Aanbeveling 7 (essentieel, onderneem binnenkort actie):
Verminder en rationaliseer zoveel mogelijk de hulpstructuren en overleggen die zijn ontstaan tijdens de bestrijding van de pandemie, zodat er tijd, rust en zuurstof ontstaat voor de medewerkers om hun bijdrage optimaal te leveren en zij op hun kracht kunnen worden ingezet.

Aanbeveling 8 (aanbevolen, het programma kan voordeel doen met het opvolgen van deze aanbeveling): *Verlaag de belasting voor de betrokken professionals door in dit proces te kiezen voor compacte en kortstondige werkvormen, begeleiding en faciliteiten van hoge kwaliteit, en een setting die deelnemers in staat stelt even los te komen van hun dagelijkse werkpraktijk.*

Zoals gezegd zal het verbeterplan fase 2 zich focussen op no regret acties die op de korte termijn de test- en traceerketen verstevigen. Hierbij zal aandacht zijn voor zaken die buiten de scope van de Regiegroep DOTT vallen, maar sterk verweven zijn met deze keten (zoals bijvoorbeeld vaccineren). Alleen door goed zicht te houden op ontwikkelingen buiten de test- en traceerketen, kunnen

vroegtijdig gevolgen voor deze keten worden geïdentificeerd en de nodige acties worden ondernomen. De Regiegroep DOTT zal in een herijkte samenstelling de voortgang van alle acties aan mij rapporteren via de LCT. Tegelijkertijd zullen de uitkomsten van bestuurlijke overleggen in samenhang met de reeds lopende trajecten, binnen en buiten mijn ministerie, om de infectieziektebestrijding na deze coronacrisis te verbeteren, worden bekeken. Het middellange en lange termijn traject zal een stapsgewijs en meerjarig proces zijn, waarbij ik niet uitsluit dat het fundamentele veranderingen teweeg zal brengen. Om te komen tot een breed gedragen lange termijn beeld en bijbehorende roadmap, zal het randvoorwaardelijk zijn dat dit gebeurt in afstemming met alle lagen in de betrokken ketenorganisaties. Tijdens deze afstemming zal het vaccineren als belangrijk onderdeel van pandemiebestrijding en toekomstige ketensamenwerking nadrukkelijk aan de orde komen. Over de voortgang van verbeterplan fase 2 en de aanpak van het middellange en lange termijn traject zal ik u in volgende stand van zaken COVID-19 brieven nader berichten.

Tenslotte hecht ik er aan mijn waardering uit te spreken voor de analyse en bijbehorende aanbevelingen van de Gateway Review en de medewerking die alle ketenpartners hebben geleverd om het Gateway onderzoek uit te kunnen voeren.

Audits n.a.v. datadiefstal

Op 2 februari jl. heb ik uw Kamer schriftelijk geïnformeerd over de mogelijke handel in persoonsgegevens bij de GGD³. In die brief heb ik uw Kamer toegezegd de verbeteringen rondom de digitale ondersteuning snel te realiseren, door 1) een aantal korte termijnacties, 2) het beschikbaar stellen van expertise, 3) het strakker sturen op het proces, en 4) een externe audit.

Onder verantwoordelijkheid van de Landelijke Coördinatiestructuur Testcapaciteit (LCT) heeft de Regiegroep Digitale Ondersteuning Test- en Traceerketen (DOTT) samen met alle ketenpartijen het verbeterplan fase I 'de basis op orde' opgesteld⁴. Dit plan omvat onder andere alle korte termijnacties en de aanbevelingen uit de eerdere risicoanalyse en het KPMG-rapport welke vertrouwelijk ter inzage aan uw Kamer zijn gepresenteerd^{5 en 6}. Door de regiegroep DOTT en de LCT is er de afgelopen weken gestuurd op het proces van dit verbeterplan. Eerder heb ik uw Kamer in mijn stand van zakenbrief omtrent de digitale ondersteuning van de pandemiebestrijding van 12 februari jl. medegedeeld dat er een expertteam de GGD'en ondersteunt bij dit proces en deze samenwerking voorloopt goed⁷.

Ten slotte heb ik toegezegd dat er een audit moest plaatsvinden om te toetsen of de verbeteringen op deze punten ook daadwerkelijk in een verbeterde beveiligingssituatie resulteren. De afgelopen weken heeft Fox-IT een functionele beveiligingstest gedaan en ik heb de rapportage naar aanleiding van dit onderzoek op 28 april ontvangen. Ik doe uw Kamer het rapport separaat vertrouwelijk ter inzage toekomen.

³ Kamerstuk 27 529, nr. 235.

⁴ Bijlage bij Kamerstuk 25 295, nr. 995.

⁵ Kamerstuk 27 529, nr. 252.

⁶ Kamerstuk 27 529, nr. 260.

⁷ Kamerstuk 27 529, nr. 258.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Kenmerk**